

**Část B Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením
a souběžným postižením více vadami**

Výchovně vzdělávací strategie

U žáků s těžkým mentálním postižením a postižením více vadami rozvíjíme komplexně celou osobnost žáka. Naší snahou je podporovat žáka v rozvoji pohybu a sebeobsluhy, sebeprožívání, sebepoznávání a vnímání okolí nám výrazně napomáhá k rozvoji rozumových dovedností v rámci předmětu Rozumová výchova a pohybových dovedností v předmětu Zdravotní tělesná výchova.

Seznamování se s okolím a vlastnostmi věcí nás obklopujících se realizuje v rámci předmětu Smyslová výchova. Největší míru seberealizace přináší žákovi předměty Hudební a pohybová výchova a Výtvarná a pracovní výchova.

Naším cílem je seznámit žáky s realitou každodenního života prostřednictvím osobního prožitku, který povede k aktivnímu využití jejich schopností v oblasti sebeobsluhy, komunikace, rozumových dovedností, seberealizačních a relaxačních aktivit.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení	Výchovné a vzdělávací strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Rozumí jednoduchým pokynům, znakům, a symbolům a je schopen je užívat 	pravidelně zařazujeme do výuky jednoduché verbální pokyny, gesta, znaky, symboly a referenční předměty, motivujeme žáky k jejich používání
<ul style="list-style-type: none"> • Poznává a rozlišuje základní piktogramy 	konkrétním věcem, situacím běžného života, přiřazujeme vhodné symboly ve formě piktogramů, obrázků VOKS nebo referenčních předmětů, které následně využíváme v různých situacích
<ul style="list-style-type: none"> • Poznává tiskací písmena 	volíme výrazně motivační slova (své jméno, rodinní příslušníci, oblíbené hračky) a k nim přiřazujeme slova jako celek, využíváme např. globální čtení, sociální čtení
<ul style="list-style-type: none"> • Napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti 	formou hry, dramatizace vedeme žáky k napodobování činností a pohybových dovedností
<ul style="list-style-type: none"> • Používá učební pomůcky 	zajišťujeme žákům stálý přísun vhodných motivačních pomůcek aktivujeme žáky při přípravě a realizaci zadané činnosti a následnému úklidu použitých pomůcek

Kompetence k řešení problémů	Výchovné a vzdělávací strategie
<ul style="list-style-type: none"> • Řeší známé situace na základě nápodoby či opakování 	<p>vytváříme žákům modelové situace a vyžadujeme jejich řešení zprostředkováváme dostatečné množství praktických činností ve všech oblastech života</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Chápe a plní jednoduché příkazy 	<p>důsledně vyžadujeme plnění jednoduchých příkazů při denních aktivitách, nejprve za pomoci slovní podpory a gesta, postupně slovní podporu a gesto eliminujeme využíváme odměnu, jako motivační prvek</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v okolním prostředí 	<p>nabízíme dostatečné zkušenosti s prostorem školy, vytváříme příležitosti k poznávání okolního prostředí formou různých aktivit</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v časovém režimu dne 	<p>pomocí symbolů (referenční předměty, VOKS) vytváříme režim dne, týdne, roku</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Překonává pocity strachu 	<p>zajišťujeme žákům ve třídě pozitivní atmosféru, pocit jistoty a bezpečí mluvíme o problémových situacích, které pocity strachu vyvolávají připravujeme aktivity, které pocit jistoty narušují, postupujeme od známých aktivit k méně známých, situace doprovázíme slovním komentářem</p>

Kompetence komunikativní	Výchovné a vzdělávací strategie
<p>Na konci základního vzdělávání žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznává známé osoby a dorozumívá se verbálními nebo nonverbálními formami komunikace 	<p>podporujeme verbální i neverbální reakce na setkání se známými osobami, zařazujeme do výuky fotografie známých osob, vytváříme modelové situace „vyřizování vzkazů“</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na své jméno 	<p>podněcujeme reakci dítěte na oslovení ve spojení s dotykem a uvědomování si sama sebe, simulujeme situace, při kterých žáci poznají nebo vysloví své jméno</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své potřeby, pocity, nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky 	<p>zprostředkováváme žákům prožitky a nabízíme jim vhodné komunikační prostředky k vyjádření svých prožitků ☐ podněcujeme a motivujeme žáky k samostatnému a kultivovanému vyjadřování svých potřeb</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas 	<p>navozujeme vhodné situace a požadujeme samostatné plnění dáváme žákům dostatečný prostor pro vyjádření svých potřeb, zájmů a přání</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem 	<p>rámci každodenních činností vedeme žáky k praktickému využívání pozdravu vhodným způsobem – gestem, VOKS obrázkem, a jiným vhodným způsobem</p>

Kompetence sociální a personální	Výchovné a vzdělávací strategie
Na konci základního vzdělávání žák: <ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla 	zprostředkováváme žákům zkušenosti a prožitky se svým tělem
<ul style="list-style-type: none"> • Zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí 	zprostředkováváme poznávání a pojmenovávání známých osob, například podle fotografií a vedeme se žáky rozhovor o těchto osobách
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje osoby různého pohlaví (chlapec – dívka, muž – žena) 	vytváříme žákům povědomí o odlišnostech mezi pohlavím a využíváme tyto znalosti ve výuce
<ul style="list-style-type: none"> • Navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím 	vytváříme konfliktní situace a nabízíme možnosti řešení
<ul style="list-style-type: none"> • Spolupracuje se svými učiteli a spolužáky 	podporujeme vzájemnou spolupráci a dodržování pravidel chování, motivujeme žáky k pomoci druhé osobě
<ul style="list-style-type: none"> • Chová se zdrženlivě k neznámým osobám 	vedeme žáky k rozlišování vhodného a rizikového chování formou vysvětlování, navozujeme modelové situace v rámci, kterých fixujeme žádoucí vzory chování

Kompetence pracovní	Výchovné a vzdělávací strategie
Na konci základního vzdělávání žák: <ul style="list-style-type: none"> • Zvládá jednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny 	podněcujeme žáky v rámci svých možností ke spolupráci při sebeobslužných činnostech vyžadujeme pravidelné plnění zvládnutých dovedností
<ul style="list-style-type: none"> • Poznává a používá předměty denní potřeby 	seznamujeme žáky s předměty denní potřeby a podporujeme využití předmětů v praxi
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje 	nabízíme vhodné předměty, umožňujeme žákům je poznávat a manipulovat s nimi
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály 	zprostředkováváme žákům dostatek pracovních činností a dáváme jim možnost zkoušet rozličné pracovní techniky výuku doplňujeme praktickými ukázkami
<ul style="list-style-type: none"> • Podílí se na jednoduchých praktických činnostech 	zařazujeme do výuky jednoduché činnosti běžného života vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci

Učební plán

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	celkem
RV	5	5	5	5	5	5+1	5+1	5+1	5+1	5+1	55
SV	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	4	4	4	45
HPV	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	20
PVV	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
PTV	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	60
celkem	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	210

RV – Rozumová výchova

SV – Smyslová výchova

HPV – Hudební a pohybová výchova

PVV – Pracovní a výtvarná výchova

PTV – Pohybová tělesná výchova

+1 – Začlenění disponibilních hodin

Poznámky k učebnímu plánu

Rozumová výchova – oblast Člověk a komunikace, která obsahuje obory – rozumová výchova, řečová výchova

Smyslová výchova – oblast Člověk a jeho svět s oborem – smyslová výchova

Hudební a pohybová výchova – oblast Umění a kultura s oborem – hudební výchova

Pracovní a výtvarná výchova – oblast Umění a kultura s oborem – výtvarná výchova a oblast Člověk a svět práce s oborem pracovní výchova

Pohybová a tělesná výchova – oblast Člověk a zdraví s oblastmi – pohybová výchova, zdravotní tělesná výchova

Disponibilní časovou dotaci 20 hodin jsme využili k posílení stávajících předmětů.

O 5 hodin byla navýšena hodinová dotace pro rozumovou výchovu a smyslovou výchovu.

O 10 hodin jsme posílili výuku hudební a pohybové výchovy.

Učební osnovy

Vzdělávací obsah vzdělávání žáků se těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je rozdělen do pěti vzdělávacích oblastí a je ve shodě s RVP ZŠS. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořené jedním, nebo více vzdělávacími obory – předměty. Jednotlivé vzdělávací oblasti respektují sníženou úroveň rozumových schopností žáků a svým vzdělávacím obsahem podporují především poznávací, komunikační a sebeobslužné schopnosti, zájmy a potřeby žáků.

Začlenění učebních předmětů do vzdělávacích oblastí

V rámci ŠVP jsme takto pracovali s jednotlivými vzdělávacími oblastmi:

Z celé vzdělávací oblasti Člověk a komunikace jsme vytvořili předmět Rozumová výchova, ve které pracujeme se vzdělávacími obory rozumová výchova a řečová výchova. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se zabývá rozvojem a zkvalitňováním vnímání žákova okolí pomocí smyslů.

Tuto oblast jsme celou zařadili do předmětu Smyslová výchova.

Vzdělávací oblast Umění a kultura obsahuje dva obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Využili jsme tohoto přirozeného dělení a vytvořili jsme dva předměty. Hudební výchovu a dále předmět, který jsme spojili s následnou vzdělávací oblastí Člověk a svět práce- pracovní a výtvarnou výchovu.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je pro nás stěžejní. Integrovaný předmět, který využívá časovou dotaci oborů Pohybová výchova a Zdravotní nebo rehabilitační pohybová výchova jsme nazvali zdravotní tělesná výchova. Vytvořený předmět zohledňuje v co největší míře individuální pohybové možnosti žáků. Jeho cílem je podporovat optimální pohybový vývoj žáka.

Charakteristika a vzdělávací obsah vyučovacích předmětů

Rozumová výchova

Vzdělávací předmět Rozumová výchova vznikl spojením vzdělávacích oborů **rozumová výchova** a **řečová výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a komunikace**.

Rozumová výchova je u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami vyučována v rozsahu pět hodin týdně od 1. - 5. ročníku a šesti hodinami týdně u žáků, kteří plní 6. - 10. ročník povinné školní docházky. Realizuje se nejen v předmětu rozumová výchova, ale její prvky se prolínají také ostatními předměty. Výuka probíhá především v prostorách třídy, případně ostatních prostorách školy

Při stanovení dílčích ročníkových cílů vycházíme ze zájmů a priorit žáka.

V předmětu rozumová výchova posilujeme orientaci v běžném životě. Dále budujeme zdravou sebedůvěru, sebeúctu, schopnost sdělit svůj názor, přání, potřebu, ať už verbálně či neverbálně.

Vzdělávací předmět rozumová výchova se zaměřuje především na:

- všestranný rozvoj osobnosti s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám
- rozvíjení komunikačních dovedností s využitím různých alternativních a augmentativních komunikačních systémů (VOKS, referenční předměty, piktogramy, obrázky, komunikace)
- rozvoj poznávacích schopností, které žák využívá v běžném životě
- využití získaných dovedností a znalostí při sebeobslužných dovednostech a hygienických návycích
- prohlubování samostatnosti žáků v rámci jejich individuálních možností

Výchovně vzdělávací strategie, které směřují v Rozumové výchově k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Při práci s žáky uplatňujeme individuální přístup s ohledem na možnosti a schopnosti jednotlivých žáků
- Postupujeme podle zásad metodiky VOKS a jiných forem AAK
- Postupujeme podle zásad strukturovaného učení
- Pravidelně zařazujeme do výuky obrazový materiál, piktogramy, referenční předměty
- Motivujeme kladnou pochvalou k získávání sebedůvěry a sebeúcty
- Připravujeme vhodné pracovní podmínky úpravou prostředí třídy

Kompetence komunikativní

- Provádíme dechová, hlasová, artikulační cvičení
- Zařazujeme logopedickou intervenci vhodnou individuální i skupinovou formou
- Výuku podporujeme slovním komentářem, vizualizací, případně gesty
- Využíváme metod s podporou speciálních komunikačních pomůcek
- Dle možností žáka upevňujeme a rozšiřujeme pasivní a aktivní slovní zásobu

Kompetence sociální a personální

- Podněcujeme adekvátní reakci na hlas a intonaci dospělé osoby
- Vytváříme žákovi prostor k vyjádření vlastního názoru, potřeby, přání
- Pravidelně zapojujeme žáky do skupinových aktivit třídy
- Vytváříme možnosti pro setkávání se s žáky jiných tříd
- Zapojujeme se do kulturně společenských akcí města Nový Jičín a okolí

Kompetence pracovní

- Podporujeme znalost užití předmětů denní potřeby
- Vyžadujeme spolupráci při přípravě a úklidu učebních pomůcek a pracovního místa

Vzdělávací obsah předmětu Rozumová výchova 1-10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	Rozvíjení logického myšlení a paměti UČIVO	POZNÁMKY
<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. - 3. ročník -sebezpozorování v zrcadle, hlasový, oční kontakt • 4. – 6. ročník- ukazování částí těla, na těle, panence, obrázku, psychomotorické hry • 7. - 10. ročník – ukazování a pojmenovávání částí těla, psychomotorické hry 	<p>Verbálně či neverbálně s pomocí gest, obrázků, piktogramů</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Reagovat na oslovení jménem, znát své jméno 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. - 3. ročník – cvičení očního kontaktu, rozvíjení zrakového, sluchového vnímání - gesto „já“ • 4. – 6. ročník- vlastní osoba, reakce na oslovení vlastní jménem, znát své vlastní jméno • 7. - 10. ročník – verbální vyslovení svého jména, identifikace s obrazovou podobou své osoby 	
<ul style="list-style-type: none"> • Znat členy rodiny • Poznat své spolužáky, učitele, podle schopností oslovit jménem 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. - 3. ročník reakce na členy své rodiny, poznávání členů rodiny • 4. – 6. ročník- pojmenování členů rodiny (máma, táta...), spolužáků, učitelů – reálná podoba, obrazová • 7. - 10. ročník – jména členů rodiny, spolužáků, rozlišení chlapec, dívka – reálná podoba, obrazová 	

<ul style="list-style-type: none"> • Vnímat různé podněty a reagovat na ně 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – zaměření pozornosti na podnět, nácvik očního kontaktu • 4. – 6. ročník – vnímání různých podnětů (sluch, hmat, zrak); psychomotorické hry • 7. – 10. ročník – reakce na výše uvedené podněty; psychomotorické hry Zvířata, barvy, geometrické tvary, přírodniny 	
<ul style="list-style-type: none"> • Orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu, vnímat prostor 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – části dne (ráno – večer); škola – seznámení s budovou • 4. – 6. ročník – prostorová orientace (orientace ve třídě, v budově) • 7. – 10. ročník – časová orientace (roční období, části dne) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Poznat a používat předměty denní potřeby • uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – seznámení s předměty denní potřeby; vytváření hygienických a stravovacích návyků • 4. – 6. ročník – upevňování hygienických a stravovacích návyků; používání předmětů denní potřeby v praxi; sociální čtení (poznávání běžně užívaných symbolů); školní pomůcky • 7. – 10. ročník – péče o zdraví; uplatňování hygienických a stravovacích návyků; sociální čtení (poznávání běžně užívaných symbolů); sociální počty – poznávání mince (1, 2, 5) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – vnímání a upozornění na životní potřeby, souhlas nesouhlas • 4. – 6. ročník – sdělení momentálních pocitů verbálně i neverbálně • 7. – 10. ročník – samostatné upozornění na zdravotní potíže 	

Vzdělávací obsah předmětu Rozumová výchova 1.-10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	Rozvíjení logického myšlení a paměti UČIVO	POZNÁMKY
<ul style="list-style-type: none"> • Koncentrovat se na určitou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – udržení očního kontaktu na podnět • 4. – 6. ročník – krátkodobé koncentrování na určitou činnost • 7. – 10. ročník – koncentrace pozornosti na určitý podnět v rámci svých možností 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišit velikost a tvar předmětů, dvojic obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – zaměření a zafixování očního kontaktu na daný předmět • 4. – 6. ročník – třídění předmětů a obrázků podle tvaru; manipulační činnosti; porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků • 7. – 10. ročník – třídění předmětů a obrázků podle velikosti; dvojice obrázků – zobecňování (ovoce = jablko, hruška, konkretizace, jablko, hruška = ovoce); manipulační činnosti; porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků 	Geometrické tvary čtverec, kruh, obdélník trojúhelník, krychle (kostka), koule, válec
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout složení dějových obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – seznámení s režimem dne • 4. – 6. ročník – režim dne; orientace v čase – denní doby, činnosti v určitou denní dobu • 7. – 10. ročník – režim dne; roční období; rozlišování pojmů; včera, dnes, zítra 	
<ul style="list-style-type: none"> • Orientovat se na ploše, stránce a řádku 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – zaměření obrázků • 4. – 6. ročník – orientace na stránce a řádku; rozlišování piktogramů, řazení shora dolů • 7. – 10. ročník – řazení předmětů zleva doprava a shora dolů 	Předmět - hračka, obrázek pomůcka,

<ul style="list-style-type: none"> Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – vnímání a upozornění na životní potřeby 4. – 6. ročník – sdělení momentálních pocitů verbálně i neverbálně 7. – 10. ročník – samostatné upozornění na zdravotní potíže 	
<ul style="list-style-type: none"> Řadit obrázky podle zadaných kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – navázání a udržení očního kontaktu na obrázek 4. – 6. ročník – třídění a řazení předmětů podle různých kritérií; poznávání různých činností, předmětů a zvířat ve skutečnosti a na modelech 7. – 10. ročník – třídění a řazení předmětů podle různých kritérií; poznávání různých činností, předmětů a zvířat ve skutečnosti, na modelech a obrázcích 	První předmět, posl. apod. přiřazování předmětů, obrázků apod. Barva + tvar, velikost + tvar aj.
VÝSTUPY Žák by měl	Rozvíjení logického myšlení a paměti UČIVO	POZNÁMKY
<ul style="list-style-type: none"> Číst vybraná písmena a krátká slova Poznat grafickou podobu písmen 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – rozvíjení sluchového, zrakového a hmatového vnímání 4. – 6. ročník – orientace na stránce a řádku, poznávání tvarů písmen – A, I; poznávání piktogramů; globální čtení; sociální čtení 7. – 10. ročník – sociální a globální čtení – krátké texty, říkanky, znak pro svou osobu 	Foto, obrázek, barva Globální čtení, sociální čtení Grafická podoba – pouze velké tiskací písmeno
<ul style="list-style-type: none"> Opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – reakce na hlas a udržení očního kontaktu 4. – 6. ročník – reprodukce krátkého textu; říkanky, básničky 7. – 10. ročník – vyprávění podle obrázků (piktogramy) Říkadla, básničky, písničky, pohádky 	Podpořeno předměty, referenčními symboly, VOKS obrázky

<ul style="list-style-type: none"> • Přiřazovat číslice počtu prvků 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – vytváření představ o množství (nic – hodně) • 4. – 6. ročník – rozlišování malý – velký, krátký – dlouhý; vytváření matematických představ • 7. – 10. ročník – poznávání čísel 1 – 5, posloupnost čísel, porovnávání a přiřazování číslic k počtu v oboru do 5, číselná řada 1-20 	
Rozvíjení grafických schopností		
<ul style="list-style-type: none"> • Uchopit a podržet podaný předmět 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – rozvíjení hrubé a jemné motoriky prstů; cvičení dlaní; stimulace úchopu • 4. – 6. ročník – nácvik uchopování předmětu • 7. – 10. ročník – uchopování a podání předmětů, cílená manipulace s předměty různých vlastností a tvarů 	S podporou rytmizace a říkadél
<ul style="list-style-type: none"> • Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – uvolňovací cvičení prstů a ruky – uvolňování spasmu ruky • 4. – 6. ročník – manipulační činnosti s předměty; nácvik úchopu psací potřeby • 7. – 10. ročník – úchop tužky, štětce a jiného psacího náčiní 	
<ul style="list-style-type: none"> • Nakreslit různé druhy čar 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – uvolňovací grafomotorická cvičení; uvolňovací cvičení prstů • 4. – 6. ročník – nácvik úchopu psacího náčiní; nácvik svislé a šikmé čáry oběma směry • 7. – 10. ročník – nácvik oblouku (horní, dolní), vlnovky, smyčky 	Hůlkové písmo vybraných velkých písmen

<ul style="list-style-type: none"> Napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – rozvíjení zrakového vnímání, udržení očního kontaktu, fixace na předmět 4. – 6. ročník – rozvíjení zrakového vnímání; pojem písmeno (rozlišení písmeno – obrázek) 7. – 10. ročník – psaní hůlkového písma a číslic dle individuálních možností 	
<ul style="list-style-type: none"> Poznat základní geometrické tvary 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – udržení očního kontaktu; fixace pohledu na geometrický tvar 4. – 6. ročník – třídění geometrických tvarů 7. – 10. ročník – pojmenování a ukázání zadaného geometrického tvaru 	

VÝSTUPY Žák by měl	Vzdělávací obsah předmětu Rozumová výchova – Řečová výchova UČIVO	POZNÁMKY
<ul style="list-style-type: none"> Reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – reakce na hlas, sluchová cvičení; sdílení pozornosti; sdílení očního kontaktu; zjištění úrovně řeči a porozumění řeči 4. – 6. ročník – akustická diferenciacce 7. – 10. ročník – napodobování hlasů a zvuků 	Pohádky, říkadla
<ul style="list-style-type: none"> Snažit se o správné dýchání 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – nácvik správného dýchání (dechová cvičení – foukání do pířka, papírku, foukání bublin); cviky rtů a jazyka 4. – 6. ročník – dechová a fonační cvičení; cviky rtů a jazyka 7. – 10. ročník – upevňování správného dýchání 	

<ul style="list-style-type: none"> • Vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – rozvíjení sluchového, hmatového a očního kontaktu • 4. – 6. ročník – vyjadřování libosti či nelibosti gesty; nácvik sociálního sdíleného ukazování; znak do řeči • 7. – 10. ročník – vyjadřování libosti či nelibosti verbálně i neverbálně (prvky znakové řeči) 	Prostředky neverbální komunikace, VOKS, komunikátor, PC programy
<ul style="list-style-type: none"> • Znat své jméno a reagovat na oslovení jménem 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – cvičení očního kontaktu, rozvíjení zrakového, sluchového vnímání; reakce na vlastní jméno • 4. – 6. ročník – vlastní osoba; reakce na oslovení vlastním jménem (znát vlastní jméno) • 7. – 10. ročník – používání vlastního jména 	
<ul style="list-style-type: none"> • znát jména nejbližších osob a spolužáků 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – reakce na hlas rodičů, učitele a spolužáků • 4. – 6. ročník – diferenciaci hlasu svého učitele a spolužáků a nácvik jejich jmen • 7. – 10. ročník – upevňování jmen spolužáků, rodičů a učitele 	
<ul style="list-style-type: none"> • Umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik systémů alternativní a augmentativní komunikace; cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel; nácvik pozdravu – verbálně, gesty • 4. – 6. ročník – cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel; nácvik hlásek a slov; alternativní a augmentativní komunikace; pozdrav verbálně, gesty • 7. – 10. ročník – alternativní a augmentativní komunikace; pozdrav verbálně, gesty 	Pomocí her, navozených situací

<ul style="list-style-type: none"> Gesty, sdělit svá přání a potřeby 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel; orofaciální stimulace; dechová a fonační cvičení; koncentrace pozornosti na předměty a fotografie; sdělení přání – verbálně, neverbálně (obrázky, piktogramy) 4. – 6. ročník – rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků a fotografií; sdělování potřeb a přání verbálním či neverbálním způsobem; trénink funkční komunikace, odstraňování echolálií; odbourávání mluvních stereotypů 7. – 10. ročník – spontánní a jednoduché tematické rozhovory; sdělování potřeb a přání verbálním či neverbálním způsobem 	
<ul style="list-style-type: none"> Využívat komunikační počítačové hry 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – zaměřování pozornosti na obrazovku PC, či televizi 4. – 6. ročník – využívání dotykové obrazovky k alternativní komunikaci 7. – 10. ročník – výukové programy na PC; ovládání PC dle individuálních schopností Orientace na ploše obrazovky, koncentrace pozornosti, zraková fixace, podpora vizuomotoriky, PC programy s aktuální tematikou, rozšiřování aktivní a pasivní slovní zásoby 	Vhodný software

Smyslová výchova

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání a realizuje se oborem **Smyslová výchova**. Jejím obsahem by mělo být systematické rozvíjení zrakového, sluchového, čichového a chuťového vnímání, hmatového vnímání, vizuomotoriky a prostorové orientace. Realizuje se v prostoru třídy a venkovním prostředí. Smyslová výchova prolíná všemi vzdělávacími obory, nejužší návaznost má s předmětem rozumová výchova (RV).

Smyslová výchova je u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami vyučována v rozsahu pět hodin týdně s využitím pěti disponibilních hodin v prvním až pátém ročníku a v následujících ročnících v rozsahu čtyř hodin.

Vzdělávací obor smyslová výchova se zaměřuje především na:

- uspokojování základních životních potřeb
- upevňování hygienických a stravovacích návyků
- zlepšení orientace v okolí
- utváření manipulačních schopností
- poznávání a pojmenování základních barev
- rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku
- napodobování a rozlišování různých zvuků
- rozlišování a určování chuťových vlastností látek
- uvádění žáka do reálného života prostřednictvím smyslových vjemů

Výchovně vzdělávací strategie, které směřují ve Smyslové výchově k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Při práci s žáky uplatňujeme individuální přístup s ohledem na možnosti a schopnosti jednotlivých žáků
- Postupujeme podle zásad metodiky VOKS
- Pravidelně zařazujeme do výuky obrazový materiál, piktogramy, referenční předměty
- Motivujeme kladnou pochvalou k získávání sebedůvěry a sebeúcty
- Připravujeme vhodné pracovní podmínky úpravou prostředí třídy

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k překonávání nezdarů a překážek se zachováním zásady posloupnosti (od jednodušších ke složitějším)
- vedeme žáky k vyjadřování svých potřeb, zájmů, přání pomocí alternativní komunikace
- uvádíme žáka do reálného života prostřednictvím smyslových vjemů
-

Kompetence komunikativní

- provádíme dechová, hlasová, artikulační cvičení
- zařazujeme logopedickou intervenci individuálně vhodnou formou se zaměřením na pojmenování smyslových vjemů
- výuku podporujeme slovním komentářem, vizualizací, případně gesty s podporou speciálních komunikačních pomůcek
- dle možností žáka upevňujeme a rozšiřujeme význam a obsah pasivní a aktivní slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme adekvátní reakci na hlas a intonaci dospělé osoby
- Dáváme žákovi prostor k vyjádření vlastního názoru, potřeby, přání
- Pravidelně zapojujeme žáky do skupinových aktivit třídy
- Vytváříme možnosti pro setkávání se s žáky jiných tříd
- Zapojujeme se do kulturně společenských akcí města Nový Jičín a okolí
- Motivujeme ke vzájemné pomoci a spolupráci mezi spolužáky
- Účastníme se procházek po okolí se zaměřením na vnímání všemi smysly

Kompetence pracovní

- Podporujeme znalost užití předmětů denní potřeby
- Vyžadujeme spolupráci při přípravě a úklidu učebních pomůcek a pracovního místa
- Vedeme k diferenciaci situací prožívaných intimně a ve skupině

Vzdělávací obsah předmětu Smyslová výchova1.- 10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
	Rozvíjení zrakového vnímání	
<ul style="list-style-type: none"> Uchopit předměty a manipulovat s nimi 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – nácvik očního kontaktu; vnímání prostoru oběma očima; cvičení úchopu 4. – 6. ročník – vnímání prostoru oběma očima a jedním okem; cvičení úchopu 7. – 10. ročník – cvičení koordinace oko – ruka; manipulace s předměty 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišit tvary a barvy předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – nácvik očního kontaktu; rozlišování 2 předmětů podle tvaru 4. – 6. ročník – rozlišování a třídění předmětů podle barvy 7. – 10. ročník – rozlišování a třídění předmětů podle tvaru a barvy, manipulace s nimi 	Návaznost na RV
<ul style="list-style-type: none"> Poznat, řadit, skládat a třídít předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů 4. – 6. ročník – třídění a poznávání předmětů podle velikosti a tvaru; tvarové odlišnosti 7. – 10. ročník – řazení a skládání předmětů podle velikosti a tvaru, manipulace s nimi <p>Velikost stejná jiná, malý velký, předměty patřící k sobě, vkládat tvary do výřezů, složení obrázku ze dvou a více částí</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Třídít obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik očního kontaktu; poznávání reálných předmětů, popř. jejich pojmenování • 4. – 6. ročník – poznávání předmětů na obrázku; odlišení obrázků od reálných předmětů • 7. – 10. ročník – třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech 	
<ul style="list-style-type: none"> • Poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – rozpoznávání rodičů, sourozenců, svého učitele • 4. – 6. ročník – rozpoznávání širší rodiny (teta, babička...), rozpoznávání spolužáků • 7. – 10. ročník – rozpoznávání osob ze svého blízkého okolí 	<p>Reakce gestem, pojmenováním verbálně</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – režim dne – denní časové úseky podle činností (ráno – snídaně, vstávání do školy, poledne – oběd...) • 4. – 6. ročník – režim dne – denní časové úseky podle obrázků • 7. – 10. ročník – režim dne – denní časové úseky podle piktogramů 	<p>Režim dne podle referenčních symbolů</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Napodobit předvedené pohyby 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik očního kontaktu; nácvik jednoduchého předvedeného pohybu (např. zvednutí ruky) • 4. – 6. ročník – napodobování předvedeného pohybu samostatně nebo s pomocí • 7. – 10. ročník – samostatné předvedení pohybů na známý povel (např. povel – zvedni nohu) Jednoduché pohyby rukou, těla s pedagogem 	<p>Připazdit, upažit a další</p>

Vzdělávací obsah předmětu Smyslová výchova 1.-10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
	Rozvíjení sluchového vnímání	
<ul style="list-style-type: none"> • Reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – rozvíjení sluchového vnímání; nácvik reakce na své jméno; cvičení sluchové paměti • 4. – 6. ročník – nácvik reakce na oslovení (jméno i příjmení); cvičení sluchové paměti • 7. – 10. ročník – reakce na zavolání; sluchově motorická cvičení (např. pojd' ke mně, cviky sluchové percepce) 	Ne nesmíš, dost V pořádku, dobře, šikovný aj.
<ul style="list-style-type: none"> • Poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků • 4. – 6. ročník – poznávání zvuků ze svého okolí+ sluchová cvičení s využitím zraku • 7. – 10. ročník – rozlišování a napodobování zvuků ze svého okolí; sluchová cvičení bez využití zraku 	Např. zvuky, hlasy zvířata návaznost na RV
<ul style="list-style-type: none"> • Poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – seznámení s domácími zvířaty a jejich zvuky • 4. – 6. ročník – rozlišování zvuků domácích zvířat podle zvukové nahrávky • 7. – 10. ročník – rozlišování zvuků v přírodě i podle zvukové nahrávky (hlasy zvířat, zpěv ptáků...) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik poznávání hlasu rodičů a učitele • 4. – 6. ročník – diferenciací hlasů spolužáků a širší rodiny • 7. – 10. ročník – diferenciací hlasů osob ze svého okolí Rozlišování podle hlasu rodinných příslušníků, učitelů, spolužáků 	

<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik sluchové koncentrace; seznamování s pravidelnými zvuky ve škole (zvonění, cinkání příborů...) • 4. – 6. ročník – diferenciaci zvuků z okolí spojených s denním životem (ulice, park...); odstraňování strachu z nepříjemných zvuků pomocí relaxace • 7. – 10. ročník – rozlišování zvuků spojených s běžným životem; rozlišování a určování zvuků podle směru, délky a intenzity, experiment s jednoduchými hudebními nástroji 	<p>Rozlišení známých zvuků, využití reálných zvuků nebo nahrávek Návaznost na RV</p>
---	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Smyslová výchova 1. -10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
	Rozvíjení hmatového vnímání	
<ul style="list-style-type: none"> Zvládat základní sebeobslužné dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – seznámení se základními sebeobslužnými činnostmi; nácvik úchopu předmětů (lžíce...) 4. – 6. ročník – procvičování a fixace sebeobslužných dovedností 7. – 10. ročník – dodržování sebeobslužných dovedností samostatně či s pomocí 	Míra samostatnosti je ovlivněna pohybovými a mentálními možnostmi ž.
<ul style="list-style-type: none"> Poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů Rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětu 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – rozvíjení hmatové percepce, jemné motoriky; nácvik manipulace s předměty 4. – 6. ročník – úchopy předmětů různých tvarů, velikosti a z různých materiálů 7. – 10. ročník – poznávání velikosti, tvaru, povrchu předmětů dle schopností 	Práce je vedena nejprve s podporou zraku, později se zraková kontrola omezuje Návaznost na RV
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětu 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – seznámení se základními fyzikálními vlastnostmi předmětů (měkký – tvrdý) 4. – 6. ročník – rozlišování měkký – tvrdý na předmětech, ovoci 7. – 10. ročník – rozlišování teplý – studený, měkký – tvrdý 	Hry s vodou, Hry s přírodninami
<ul style="list-style-type: none"> Třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – rozvíjení hmatové percepce; třídění předmětů podle velikosti na základě hmatu 4. – 6. ročník – třídění předmětů podle tvaru na základě hmatu 7. – 10. ročník – třídění předmětů podle tvaru a velikosti Třídění přírodnin podle barvy, podle druhu přírodniny Třídění kostek podle tvarů 	Kombinace zrak. a hmat. vnímání. Poznat známé předměty podle hmatu. · Návaznost na RV

<ul style="list-style-type: none"> • Poznat známé předměty podle hmatu 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – seznamování s předměty denní potřeby prostřednictvím hmatu • 4. – 6. ročník – poznávání předmětů ve třídě na základě hmatu • 7. – 10. ročník – poznávání předmětů v blízkém okolí s využitím hmatu, poznání předmětu podle hmatu bez zrakové kontroly 	<p>Návaznost na RV</p>
---	--	------------------------

Vzdělávací obsah předmětu Smyslová výchova 1. -10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
<ul style="list-style-type: none"> • Vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru 	<p>Prostorová a směrová orientace</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik vnímání plochy • 4. – 6. ročník – nácvik vnímání prostoru • 7. – 10. ročník – nácvik rozlišení směrové orientace Moje třída, učebny – tělocvična, nejbližší okolí školy 	
<ul style="list-style-type: none"> • Orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – seznámení s prostorem, v němž se žáci nacházejí – orientace ve třídě • 4. – 6. ročník – orientace v budově školy • 7. – 10. ročník – orientace v nejbližším okolí 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišovat vpravo-vlevo 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – seznámení s pojmy pravá ruka – levá ruka; nápodoba • 4. – 6. ročník – procvičování pojmů pravá – levá na své osobě • 7. – 10. ročník – fixace pojmů vpravo – vlevo, procvičování pravolevé orientace na obrázcích 	<p>Instrukce je slovní nebo vyjádřena gestem</p>

<ul style="list-style-type: none"> Rozlišovat nahoře-dole, před-za, vedle 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – seznámení s pojmy nahoře - dole 4. – 6. ročník – praktické procvičování pojmů nahoře – dole; směrová orientace v řadě, na ploše 7. – 10. ročník – rozlišování nahoře – dole, seznámení s pojmy nahoře – dole – vedle; směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru; řazení předmětů podle směrové orientace 	Instrukce je slovní nebo vyjádřena gestem
<ul style="list-style-type: none"> Řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – nácvik porozumění pokynů 4. – 6. ročník – řazení, skládání a umísťování předmětů na určené místo podle pokynů 7. – 10. ročník – umísťování předmětů podle pokynů 	Instrukce je slovní nebo vyjádřena gestem
<ul style="list-style-type: none"> Rozeznat roční období podle základních znaků 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – seznamování s ročními obdobími v přírodě během vycházek 4. – 6. ročník – znaky ročního období 7. – 10. ročník – rozpoznávání ročního období podle charakteristických znaků, orientace v čase, tradice související s ročními obdobími 	Návaznost na RV
	<ul style="list-style-type: none"> Rozvíjení čichového a chuťového vnímání 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišit jednotlivé chutě 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – rozvíjení chuťové percepce, správné polykání, kousání 4. – 6. ročník – nácvik rozlišování základních chutí 7. – 10. ročník – rozlišování základních chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů 	
<ul style="list-style-type: none"> Poznat předměty čichem podle vůně, rozlišit vůně 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – rozvíjení čichové percepce; dýchání 4. – 6. ročník – nácvik rozlišování předmětů a potravin podle vůně 7. – 10. ročník – poznávání známých předmětů a potravin podle vůně 	

<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišit vůně a pachy, poznat zkažené a nebezpečné látky 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – rozvíjení čichové percepce; dýchání • 4. – 6. ročník – seznámení s charakteristickými vůněmi a pachy; specifické vůně potravin • 7. – 10. ročník – poznávání podle čichu, rozlišování vůní a pachů; zápach, nelibé pachy 	Návaznost na RV
<ul style="list-style-type: none"> • Poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky 	<ul style="list-style-type: none"> • – 3. ročník – rozvíjení čichového a zrakového vnímání • 4. – 6. ročník – seznamování se zkaženými potravinami (plíseň...) • 7. – 10. ročník – nebezpečné těkavé látky, léky... 	

Hudební a pohybová výchova

Vzdělávací předmět hudební a pohybová výchova vznikl vyčleněním oboru Hudební výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Hudební a pohybová výchova je u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami vyučována v rozsahu dvou hodin týdně po celou dobu školní docházky. Výše časové dotace je z části pokryta minimální časovou dotací danou rámcovým plánem a dále byla dotace navýšená o deset hodin z disponibilní časové dotace. Hudební a pohybová výchova je vyučována především ve třídě.

Předmět hudební výchova se nejvíc prolíná s předměty smyslová výchova (SV) a rozumová výchova (RV).

Při stanovení dílčích ročníkových cílů vycházíme ze zájmů, priorit a věku žáka.

V předmětu posilujeme sebedůvěru, sebeúctu, schopnost sdělit svůj názor, přání, potřebu, ať už verbálně či neverbálně

Ve vzdělávacím předmětu hudební a pohybová výchova se zaměřujeme především na psychoterapeutickou složku. Rozvíjíme muzikální dovednosti žáků, v oblastech rytmizace, intonace, melodie, reprodukce písní a pohybové aktivity. Předmět hudební a pohybová výchova využíváme jako prostředek k vyjádření svých pocitů, nálad, odreakování a další seberealizaci. Vedeme žáky k tomu, aby hudební a pohybový projev byl estetický a kultivovaný. S ohledem na handicap žáků obohacujeme tyto hodiny o prvky muzikoterapie a relaxace.

Vzdělávací předmět hudební a pohybová výchova se zaměřuje především na:

- pozitivní vztah k hudebním a pohybovým aktivitám
- experimentaci s hudebními nástroji, rozvoj vnímání různých rytmů
- vyvození a rozvíjení rytmizací
- pěvecký projev od forem broukání, přes zpěv písní na určité slabiky až po přesnou interpretaci písně včetně textu
- zapojení žáků do několika aktivit najednou (např. zpěv a rytmizace)
- hudebně pohybové aktivity jako je tanec a vyjádření dějů, zvířat, nálad aj. pohybem
- poslech skladeb a relaxační aktivity
- seznámení s hudebními žánry

Výchovně vzdělávací strategie, které směřují v Hudební a pohybové výchově

- k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Při práci s žáky uplatňujeme individuální přístup, volíme hudební a pohybové aktivity
- s ohledem na věk, mentální a motorické schopnosti žáka a jeho zájmy
- Využíváme zásad metodiky VOKS a jiných prostředků alternativní komunikace k porozumění a zapamatování si textu písní a rytmických cvičení
- Pravidelně zařazujeme do výuky obrazový materiál, piktogramy, referenční předměty
- Motivujeme kladnou pochvalou k získávání sebedůvěry a sebeúcty
- Připravujeme vhodné pracovní podmínky úpravou prostředí třídy
- Vycházíme z principů správného polohování žáka
- Využíváme rozmanitých hudebních nástrojů a volíme takové hudební nástroje, aby je mohli využít i žáci s těžším tělesným postižením

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme k překonávání nezdarů a překážek se zachováním zásady posloupnosti (od jednodušších ke složitějším)
- Vedeme žáky k vyjadřování svých zájmů, přání pomocí alternativní komunikace
- Vytváříme pravidelnou strukturu hodiny
- Vedeme žáky k trpělivosti, nabízíme způsoby řešení konfliktů

Kompetence komunikativní

- Provádíme dechová, hlasová, artikulační, melodická cvičení
- Výuku podporujeme slovním komentářem, vizualizací, případně gesty
- Využíváme metod alternativní komunikace
- Upevňujeme a rozšiřujeme pasivní a aktivní slovní zásobu, zaměřujeme se na text
- písní, objasňujeme význam slov, náladu písně

Kompetence sociální a personální

- podporujeme adekvátní reakci na hlas a intonaci dospělé osoby
- vytváříme žákovi možnosti vyjádření vlastního názoru, potřeby, přání
- pravidelně zapojujeme žáky do skupinových aktivit třídy
- motivujeme ke vzájemné pomoci a spolupráci mezi spolužáky
- zapojujeme se do kulturně společenských akcí města Nový Jičín a okolí
- vytváříme možnosti pro setkávání se s žáky jiných tříd

Kompetence pracovní

- Podporujeme znalost a experimentaci s hudebními nástroji
- Vyžadujeme spolupráci při přípravě a úklidu hudebních nástrojů
- Zapojujeme žáky do výroby jednoduchých hudebních nástrojů

Vzdělávací obsah předmětu Hudební a pohybová výchova 1. -10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
<ul style="list-style-type: none"> Zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – nácvik správného dýchání – dechová cvičení a správné držení těla při dýchání 4. – 6. ročník – dechová cvičení, výslovnost textů písní a říkadel; fonační, intonační a melodická cvičení 7. – 10. ročník – fonační, intonační a melodická cvičení; výslovnost textů písní a říkadel 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišovat zvuky hudebních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – reakce na zvuk hudebního nástroje zvuky ve třídě, hlas učitele a spolužáků 4. – 6. ročník – Orffovy nástroje, zvuky na ulici a v domácnosti 7. – 10. ročník – rozlišování a určení zvuků hudebních nástrojů (klavír, flétna, kytara, Orffovy nástroje, popřípadě pojmenování těchto nástrojů) 	Pomocí slov nebo prostředku alternativní komunikace
<ul style="list-style-type: none"> Zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – reakce na píseň, hlas; procvičování sluchového vnímání; nácvik jednoduché písně 4. – 6. ročník – zpěv jednoduché písně doprovázené hudebním nástrojem, hra na tělo, zpěv na slabiky la, mo 7. – 10. ročník – jednoduchá píseň doprovázená hudebním nástrojem 	
<ul style="list-style-type: none"> Doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – seznámení s Orffovým instrumentárem, nácvik uchopení nástrojů 4. – 6. ročník – uchopování nástrojů, jednoduché doprovázení 7. – 10. ročník – jednoduché doprovázení na rytmické hudební nástroje 	Volba hudebního nástroje zohledňuje pohybové a mentální možnosti žáka

<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – vnímání rytmu, posilování rytmu, hra na tělo • 4. – 6. ročník – rytmizace říkadel, Orffův instrumentář (dřívka, bubínek), hra na tělo, rytmická cvičení, hudebně – pohybová činnost, pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, jednoduché • 7. – 10. ročník – Orffův instrumentář (dřívka, bubínek, triangel), samostatná rytmizace, hra na tělo, hudebně – pohybová činnost, pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, jednoduché tanečky, pohyb podle rytmického doprovodu 	
<ul style="list-style-type: none"> • Soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – vnímání hudby, poslech relaxační hudby, poslech lidových písní a říkadel • 4. – 6. ročník – nácvik koncentrace na poslech, jednoduché krátké skladby určené dětem, relaxační hudba • 7. – 10. ročník – koncentrace na poslech, jednoduché krátké skladby určené dětem, říkadla, lidové písně Relaxace, • Rozlišení aktivní skladba x relaxační skladba 	

Pracovní a výtvarná výchova

Vzdělávací předmět **Pracovní a výtvarná výchova** vznikl spojením vzdělávacích oborů **pracovní výchova a výtvarná výchova** ze vzdělávacích oblastí **Umění a kultura** a **Člověk a svět práce**. Je vyučována u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami, po třech vyučovacích hodinách v 1. -10. ročníku povinné školní docházky. Při stanovení dílčích ročníkových cílů vycházíme ze zájmů a priorit žáka.

Dovednosti, které si žáci ve vyučovacím předmětu Pracovní a výtvarná výchova osvojují, jsou důležité nejen v rámci předmětu, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších předmětech. Pracovní postupy jsou znázorňovány pomocí procesních schémat, nebo slovními návody. U žáků s těžkým mentálním postižením, s DMO, s autismem, využíváme alternativní a augmentativní komunikaci. Jedná se o komunikaci a dorozumění se pomocí piktogramů, VOKS systému, metodou sociálního čtení.

Ve výtvarné výchově se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti žáků prostřednictvím různých výtvarných technik, činností a při práci s rozmanitým materiálem.

V pracovní výchově se vzájemně prolínají především činnosti spojené s nácvikem sebeobsluhy, s péčí o vlastní osobu, s péčí o okolní prostředí a vytvářením pracovních dovedností a návyků. To vše s ohledem na žákovu individualitu a psychomotorickou úroveň.

Vzdělávací předmět Pracovní a výtvarná výchova se zaměřuje na:

- vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
- využívání získaných dovedností a znalostí při sebeobslužných dovednostech a hygienických návycích
- rozvoj jemné motoriky žáka
- zvyšování samostatnosti, soběstačnosti a nezávislosti
- rozvoj tvořivé schopnosti, fantazie, představivosti
- rozvoj komunikačních dovedností s využitím různých alternativních a augmentativních komunikačních systémů (VOKS, piktogramy, obrázky...)
- seznámení se s různorodým materiálem a poznávání jeho rozličných specifíků (rozvoj zrakového a hmatového vnímání)

Výchovně vzdělávací strategie, které směřují v Pracovní a výtvarné výchově k utváření klíčových kompetencí dbáme na to, aby žáci dodržovali společně dohodnutá pravidla chování a soužití

Kompetence k učení

- Při práci s žáky uplatňujeme individuální přístup s ohledem na možnosti a schopnosti jednotlivých žáků
- Motivujeme kladnou pochvalou k získávání sebedůvěry a sebeúcty
- Pravidelně zařazujeme do výuky obrazový materiál, piktogramy, referenční předměty
- Aktivujeme žáka při přípravě a realizaci zadané činnosti a následném úklidu použitých pomůcek
- Připravujeme vhodné pracovní podmínky úpravou prostředí třídy či využitím speciálních výtvarných pomůcek
- Postupujeme podle zásad metodiky VOKS
- Předkládáme žákům různorodý materiál a vhodné pomůcky pro práci a manipulaci
- Pravidelně provádíme grafomotorická cvičení
- Postupy pracovních aktivit znázorňujeme pomocí procesních schémat

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vytváření vlastních strategií při řešení problémů,
- v případě potíží se zadaným úkolem je žák veden k tomu, aby věděl kam se obrátit o pomoc,
- vedeme žáky ke vnímání známých i nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- vhodnou formou rozvíjíme u žáků slovní zásobu
- učíme žáky porozumět sdělení, naslouchat a ptát se,
- žákovi dáváme možnost k samostatnému vyjádření svých pozitivních nebo
- negativních názorů.

Kompetence sociální a personální

- Ve škole volíme vhodnou pochvalu při jakémkoliv pozitivním jednání žáka, abychom upevňovali jeho zdravé sebevědomí
- vedeme žáky k respektování dospělé osoby, ohleduplnosti a slušnosti vůči ostatním lidem

Kompetence občanské

- netolerujeme agresivní chování a vulgární vyjadřování
- vedeme žáky k dodržování základních společenských norem a pravidel soužití
- upevňujeme u žáků hlavní zásady zdravého životního stylu, ochrany zdraví a prevence před úrazy

Kompetence pracovní

- žáci pracují podle naučeného pracovního postupu dle svých schopností a dovedností
- učíme žáky dodržovat pravidla bezpečnosti práce
- žák zvládá podle svých možností základy osobní hygieny a sebeobsluhy
- motivujeme kladnou pochvalou k získání sebedůvěry a sebeúcty- vést žáka k pozitivnímu vztahu k práci
- žák se učí přijmout hodnocení své práce

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní a výtvarná výchova 1. -10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
	Sebeobsluha	
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání) 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – vytváření hygienických návyků a základů osobní hygieny, funkce a používání hygienických pomůcek, obouvání, zouvání • 4. – 6. ročník – svlékání a oblékání oděvu, oblékání jednotlivých částí oděvu, upevňování hygienických návyků a spolupráce při hygieně (u dívek nácvik hygienických návyků při menstruaci) • 7. – 10. ročník – skládání a ukládání oděvu, zavazování bot, upevňování hygienických návyků 	
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat klid a čistotu při stravování 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik samostatného stolování • 4. – 6. ročník – čistota a klid při stolování • 7. – 10. ročník – samostatné stolování, udržování čistoty a klidu při stolování, příprava stolu ke stolování, přichystání nádobí 	
<ul style="list-style-type: none"> • Umět používat příbor 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – oční a hmatový kontakt se lžící a příborem • 4. – 6. ročník – nácvik použití lžice a příboru, čistota při jídle • 7. – 10. ročník – samostatné použití příboru, čistota při stravování 	
<ul style="list-style-type: none"> • Udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik udržování pořádku na svém místě • 4. – 6. ročník – udržování pořádku ve třídě a šatně, ukládání oděvů • 7. – 10. ročník – správné ukládání bot a oděvů na určené místo 	

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní a výtvarná výchova 1. -10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
	Práce s drobným materiálem	
<ul style="list-style-type: none"> Zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – cvičení očního a hmatového kontaktu s jednotlivými materiály 4. – 6. ročník – seznámení s jednoduchými pracovními postupy a technikami; pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek 7. – 10. ročník – samostatná práce s jednoduchými materiály; pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek <p>Koncentrační cvičení pozornosti, Manipulační činnosti(navlékání předmětů, umístování předmětů do krabiček, třídění předmětů podle kritérií, skládání předmětů, obrázků do celku, konstruktivní hry, otevírání zavírání lahví, krabiček se závity apod.)</p>	Návaznost na RV a SV Stejný – jiný předmět, obrázek, Skládání obrázků z částí do celku
<ul style="list-style-type: none"> Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – oční, hmatový a čichový kontakt na předměty 4. – 6. ročník – seznámení s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly; vlastnosti materiálů a jeho užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, aj.) 7. – 10. ročník – samostatné vytváření předmětů s užitím některých vybraných technik a materiálů; vlastnosti materiálů a jeho užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, aj.) 	Trhání, lepení, mačkání, natírání Věšení prádla Prvky práce s keramickou hlinou

<ul style="list-style-type: none"> • Pracovat podle slovního návodu 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – nácvik chápání pojmů souvisejících s pracovním vyučováním • 4. – 6. ročník – procvičování pojmů, práce podle slovního návodu • 7. – 10. ročník – plnění pracovních úkolů podle slovního či obrázkového návodu 	Založeno na slovním komentáři, v grafické podobě nebo diferenciačních předmětech
<ul style="list-style-type: none"> • Udržovat pracovní místo v čistotě 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – oční a hmatový kontakt se svým místem • 4. – 6. ročník – úklid svého místa s pomocí, dodržování pořádku v osobních věcech, rozlišení mé x tvé • 7. – 10. ročník – samostatný úklid svého pracovního místa, utírání stolu po práci 	Dle motorických a mentálních možností žáka

Vzdělávací obsah předmětu **Vzdělávací obsah předmětu Pracovní a výtvarná výchova 1. -10. ročník**

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
	Práce montážní a demontážní	
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – oční a hmatový kontakt s konstruktivními hrami, cviky jemné motoriky, úchop předmětů (kostky, skládačky, manipulace s většími jednoduchými předměty) • 4. – 6. ročník – manipulace s jednoduchými předměty a stavebnicemi; konstruktivní hry (kostky, skládačky, puzzle) • 7. – 10. ročník – práce s prostorovými, plošnými a konstrukčními stavebnicemi; případná montáž a demontáž 	Aktivity jako Práce se stavebnicemi, otvírání a zavírání PET lahví, šroubování, zatloukání, rozebírání, skládání,

○	Pěstitelské práce	
<ul style="list-style-type: none"> • Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – pozorování přírody během vycházek • 4. – 6. ročník – sběr přírodnin v jednotlivých obdobích • 7. – 10. ročník – sběr a využití přírodnin 	Pozorování: z okna, PC programy leporelech, obrázkových knih, fotografiích, PC programy s aktuální tematikou
<ul style="list-style-type: none"> • Pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – oční a hmatový kontakt s rostlinami ve třídě • 4. – 6. ročník – společná péče o květiny ve třídě; základní podmínky pro pěstování rostlin, zalévání květin • 7. – 10. ročník – samostatná péče o květiny ve třídě; dle schopností pěstování rostlin 	Teplo, světlo voda
<ul style="list-style-type: none"> • Používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – oční a hmatový kontakt s pomůckami a náčiním – seznámení s pomůckami • 4. – 6. ročník – s pomocí a dle schopností používání pomůcek a náčiní k pěstitelským činnostem, jednoduché pracovní aktivity s využitím vhodných pracovních pomůcek • 7. – 10. ročník – dle možností samostatné používání pomůcek a náčiní pro práci na zahradě 	Základní náčiní a pracovní pomůcky s názornou ukázkou, Možnost využití procesního schématu Návaznost na RV
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – seznamování se zásady hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě • 4. – 6. ročník – prohlubování zásad hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě • 7. – 10. ročník – samostatné dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě Hygienické zásady při práci na zahradě 	Dodržení hyg. a zásad.bezpečnosti

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní a výtvarná výchova 1. -10. ročník

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	PŘESAHY
	Práce v domácnosti	
<ul style="list-style-type: none"> • provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – oční, hmatový a čichový kontakt s prostředky na úklid a mytí nádobí • 4. – 6. ročník – seznámení se s pomůckami na základní úklid a mytí nádobí • 7. – 10. ročník – základní úklid dle možností a schopností žáků; seznámení s praním, žehlením pod dohledem 	
<ul style="list-style-type: none"> • prostřít stůl pro běžné stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – pozorování názorné ukázky prostírání • 4. – 6. ročník – pomoc při prostírání, stolování a úklidu stolu; nácvik správného chování při stolování • 7. – 10. ročník – v rámci možností prostírání a úklid stolu 	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládnout nákup a uložení základních potravin 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. – 3. ročník – pozorování v nákupním středisku • 4. – 6. ročník – společné nakupování a uložení základních potravin • 7. – 10. ročník – dle možností a schopností nákup a skladování potravin 	

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
<ul style="list-style-type: none"> Zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu 	<p style="text-align: center;">Výtvarná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – uvolňovací cvičení, cvičení očního kontaktu a prostorové orientace, práce s prstovými barvami, uplatnění vlastního těla 4. – 6. ročník – nácvik úchopu výtvarných pomůcek, práce s prstovými barvami, prostorová tvorba a modelování (papír, stavebnice, modelovací hmoty) 7. – 10. ročník – základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru, prostorová tvorba a modelování (papír, stavebnice, textilie, hlína, modelovací hmoty) 	
<ul style="list-style-type: none"> Používat na elementární úrovni prostředky a postupy 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – seznámení s výtvarnými prostředky na elementární úrovni 4. – 6. ročník – seznámení s výtvarnými postupy a elementární úrovni, kresba různými nástroji, malba na různorodé materiály, modelování 7. – 10. ročník – používání výtvarných prostředků a postupů na elementární úrovni, kresba různými nástroji, malby na různorodé materiály, modelování, využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací, netradiční výtvarné techniky, práce s nůžkami 	<p>Dle možností žáka (papír, textil, hlína aj.) -dopomoc dospělé osoby</p>

<ul style="list-style-type: none"> Vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – cvičení očního kontaktu, nácvik rozlišování barev, třídění barev 4. – 6. ročník – ukazování požadované barvy a její pojmenování, rozlišování a třídění základních tvarů, manipulace s objekty 7. – 10. ročník – nácvik vnímání základních vztahů mezi barvami (barevné kontrasty a tvary), manipulace s objekty 	<p>Návaznost na RV Sledování změn barev jejich prolínání, skládání barevných obrazců</p>
<ul style="list-style-type: none"> Vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – nácvik vyjádření příjemných a nepříjemných vjemů 4. – 6. ročník – vyjádření vlastních vjemů a emocí prostřednictvím barev 7. – 10. ročník – vyjádření vlastních pocitů, zkušeností a emocí vybranými prostředky a postupy 	<p>Kresba, malba- prstové barvy, pěnové houbičky, štětce se speciálním nástavcem, výtvarný váleček</p>
<ul style="list-style-type: none"> Uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – rozvíjení kladného vnímání libých pocitů 4. – 6. ročník – rozvíjení hmatového vnímání a představivosti při výtvarných činnostech 7. – 10. ročník – uplatňování představivosti, rozvíjení hmatového a zrakového vnímání při výtvarných činnostech 	

Pohybová tělesná výchova

Vzdělávací předmět **Pohybová tělesná výchova** vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a uplatňuje se ve všech oborech daných v této oblasti RVP ZŠS. Nejčastěji se realizuje v tělocvičně, cvičební místnosti s balónkovým bazénem, školním hřišti, ve dvoře školy. Po celou dobu školní docházky je vyučován v rozsahu šesti hodin týdně.

Podle ŠVP dílu II. dělíme v rámci zdravotní tělesné výchovy na **tři skupiny**:

- a) Žáky imobilní
- b) Žáky s částečnou mobilitou
- c) Žáky mobilní – bez výrazného pohybového postižení

V rámci naší školy vzděláváme jen žáky s částečnou mobilitou či žáky mobilní.

Ad. b) Zdravotní (Pohybová) tělesná výchova u žáků částečně mobilních se zaměřuje na:

- vyvození a rozvíjení správných pohybových vzorů a jejich funkční
- využití při běžných denních aktivitách, eliminování špatných pohybových vzorů
- upevňování zvládnutých pohybových dovedností, trénování vytrvalosti a
- posilování svalových skupin celého těla.

Naším cílem je rozvíjet pohybové schopnosti v co největší míře tak, aby žák byl schopen samostatného pohybu, samostatné lokomoce.

Ad. c) Zdravotní (Pohybová) tělesná výchova u žáků mobilních se zaměřuje na:

- další posílení a rozvíjení pohybových schopností
- zvyšování jejich kvality a funkčnosti
- upevňování zvládnutých pohybových dovedností
- trénování vytrvalosti a posilování svalových skupin celého těla

Toto dělení se nám osvědčilo. Umožňuje maximálně individualizovat výuku a cíleně do ní zapojit všechny žáky.

Vzdělávací předmět pohybová a tělesná výchova se zaměřuje především na:

- budování pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám
- uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání nových pohybových schopností, dovedností a návyků

Výchovně vzdělávací strategie, které směřují ve Zdravotní tělesné výchově k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Důsledně uplatňujeme individuální přístup, volíme přiměřené pohybové aktivity
- s ohledem na jejich věk, zájmy, mentální a motorické možnosti a očekávání rodičů
- Využíváme zásad posloupnosti vycházejících z dobré znalosti neurofyziologického vývoje zdravého dítěte
- Klademe důraz na funkční využití nově osvojovaných pohybových dovedností

Kompetence k řešení problémů

- Motivujeme kladnou pochvalou k získávání sebedůvěry, vytváříme podmínky pro úspěšné splnění úkolu (náročnost úkolu, prostorově-technické uspořádání třídy)
- Vedeme žáky k aktivnímu využívání zvládnutých pohybových dovedností vytvářením vhodného prac. prostředí třídy a nejbližšího okolí s přiměřenou mírou naší intervence
- Motivujeme k vzájemné pomoci a spolupráci mezi spolužáky

Kompetence komunikativní

- Podporujeme žáka při vyjadřování svých potřeb a přání prostřednictvím zvládnutých
- pohybových dovedností, případně s další podporou alternativní komunikace
- Výuku podporujeme slovním komentářem, vizualizací s využitím zrcadla, případně gesty a tělesným kontaktem
- Provádíme cílená dechová cvičení

Kompetence sociální a personální

- dáváme žákovi prostor k vyjádření vlastního názoru, potřeby, přání
- podněcujeme adekvátní reakci na hlas, intonaci, gesto dospělé osoby
- motivujeme k vzájemné pomoci a spolupráci mezi spolužáky
- pravidelně zapojujeme žáky do skupinových aktivit třídy
- vytváříme možnosti pro setkávání se s žáky jiných tříd

Kompetence pracovní

- individuálně podporujeme aktivní přesun a prostorovou orientaci ve třídě a nejbližším
- okolí
- vyžadujeme spolupráci při přípravě a úklidu cvičebních pomůcek
- podporujeme znalost manipulace s jednoduchými cvičebními pomůckami

Vzdělávací obsah předmětu **Vzdělávací obsah předmětu** **Vzdělávací obsah předmětu Pohybová a tělesná výchova 1. -10. ročník**

VÝSTUPY Žák by měl	UČIVO	POZNÁMKY
<ul style="list-style-type: none"> Získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám 	<p style="text-align: center;">Žáci mobilní, případně částečně imobilní</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – pohybové a motivační hry; orientace v prostoru a na svém těle 4. – 6. ročník – napodobivé a pohybové hry; pohybové cvičení s využitím tradičního náčiní 7. – 10. ročník – pohybové a průpravné hry; pohybová cvičení s využitím netradičního náčiní Pohybové motivační hry a cvičení bez i s pomůckami, cviky s doprovodem hudby 	<p>Využití netradičního i tradičního sportovního náčiní a náradí</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – nácvik porozumění pokynu (ukázka, hry); příprava na pohybovou činnost ohledně oblékání – části oděvu (pojmy: tepláky...) 4. – 6. ročník – procvičování porozumění pokynů k přípravě na pohybovou činnost 7. – 10. ročník – reakce na pokyny k přípravě na pohybovou činnost Přesun na určené místo, příprava sportovních pomůcek 	
<ul style="list-style-type: none"> Reagovat na pokyny a povelů k dané pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – nácvik očního kontaktu; nácvik porozumění některým pokynům a povelům 4. – 6. ročník – upevňování porozumění pokynům a povelům k dané pohybové činnosti 7. – 10. ročník – reakce na pokyny k přípravě na pohyb. činnost Cílený pohyb na povel: těla, rukou, nohou, přesuny v prostoru 	

<ul style="list-style-type: none"> Mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních možností žáka 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – pohybové hry, vycházky a pohyb v terénu k nácvičku prostorové orientace podle individuálních předpokladů, střídání nohou při chůzi do a ze schodů 4. – 6. ročník – procvičování pohybové činnosti a dovednosti; adaptace na vodní prostředí; turistika a pobyt v přírodě; hry na sněhu 7. – 10. ročník – procvičování a upevňování pohybových dovedností Chůze po rovině, v náročném terénu, střídání nohou do a ze schodů, lezení, „chůze“ ve vysokém kleku, změna směru pohybu, přetáčení vleže „válené sudů“, koordinační cviky oko ruka, cviky se zapojením manipulačních aktivit, vstávání s oporou, správný nárok, orientace v prostoru: nahoře – dole, vpravo – vlevo 	<p>Překážkové dráhy Při pohybových aktivitách nutnost dbát na správné pohybové vzory a postupy</p>
<ul style="list-style-type: none"> Rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – rozvíjení hrubé a jemné motoriky 4. – 6. ročník – nácviček koordinace pohybů; rytmická cvičení; manipulace s míčem; rozvíjení hrubé a jemné motoriky 7. – 10. ročník – manipulace s drobným náčiním a rozvíjení motoriky a koordinace pohybů a poloh; rozvíjení hrubé a jemné motoriky <p>Cviky s využitím vizuomotorické koordinace, nápodoba cviku po cvičiteli, uvolňování končetin, úchopy, manipulace s drobným náčiním</p>	<p>Hry s říkadly, s rytmickým doprovodem, netradiční sport. náčiní Využití vhodných pomůcek</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zvládnout uvolnění a zklidnění organismu 	<ul style="list-style-type: none"> 1. – 3. ročník – relaxační a dechová cvičení 4. – 6. ročník – relaxační a dechová cvičení; prvky jógových cvičení 7. – 10. ročník – relaxační a dechová cvičení; prvky jógových cvičení; zvládá uvolnění a zklidnění organismu vzhledem k postižení 	

Hodnocení žáků

Hodnocení žáků v jednotlivých předmětech - Stupně hodnocení - Formalizované slovní hodnocení:

Předmět/hodnocení	1	2	3	4	5
Rozumová výchova	Učivo dobře zvládá	Učivo zvládá s částečnou pomocí	Učivo zvládá s pomocí	Učivo zvládá s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
Smyslová výchova	Učivo dobře zvládá	Učivo zvládá s částečnou pomocí	Učivo zvládá s pomocí	Učivo zvládá s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
Hudební a pohybová výchova	Má dobrý vztah k hudbě	Na hudbu reaguje pozitivně, ale je jen mírně aktivní	Dosud nemá vztah k hudbě		
Pracovní a výtvarná výchova	Pracuje se zájmem	Pracuje s pomocí	Pracuje s trvalou pomocí, práce se mu dosud nedaří		
Pohybová a tělesná výchova	Je snaživý, cvičí podle svých možností	Cvičí podle svých možností	Žák odmítá cvičit, nevyvíjí žádné úsilí		

Obsah

Výchovně vzdělávací strategie	2
Klíčové kompetence	3
Učební plán.....	8
Učební osnovy	9
Charakteristika a vzdělávací obsah vyučovacích předmětů.....	10
Rozumová výchova.....	10
Smyslová výchova.....	20
Hudební a pohybová výchova	30
Pracovní a výtvarná výchova	35
Pohybová tělesná výchova	45
Hodnocení žáků	50